

Nieuwsbrief

RIJKSVAKBONDEN
NCF Juvox VPW VCPS

Nieuwsbrief Pensioen AC Rijksvakbonden

Angelique Kansouh
Sabrina Watson

November 2012
Winter-editie

Inhoudsopgave

0. Voorwoord.....	3
1. Pensioenmaatregelen Kabinet September.....	4
2. Rekenrente	5
3. Pensioenpremie	6
4. Korten.....	7
5. Pensioenmaatregelen Regeerakkoord Rutte Oktober.....	8
6. Ophoging AOW.....	9
7. Verlaging Jaarlijks Opbouwpercentage.....	12
8. En hoe zit het met Europa?	13
9. Hervorming Huidige ABP Pensioenregeling	14

0

Voorwoord

Hoogte pensioen is onzekere factor geworden

De fondsen kampen met de financiële crisis die in 2008 losbarstte. Eerst de aandelen- toen de eurocrisis. Door de stijgende levensverwachting en de economische tegenwind zijn de dekkingsgraden van pensioenfondsen gedaald. Kortten van pensioenen is nodig. Iets wat tot voor kort niet voor mogelijk werd gehouden want deelnemers beschouwden hun pensioen als zeker. Door meezittende economische omstandigheden was dit ook tientallen jaren het geval. Garanties zijn er echter niet. Stijgende levensverwachting en een lage markttrente doen de verplichtingen van pensioenfondsen enorm stijgen, terwijl de bezittingen niet navenant meegroeien.

Er zit meer geld dan ooit in de pensioenkas- sen? Hoe kunnen ze dan een tekort hebben?

Dat er enorme bedragen in de pensioenkas- sen zitten, komt doordat meer mensen dan ooit hebben gespaard voor hun pensioen. Er moeten dus meer pensioenen worden betaald uit de kassen.

Fondsen kunnen financieel gezien gemakkelijk alle pensioenen uitkeren met indexatie. Maar dan geven ze daarmee ook geld uit dat bedoeld is voor de gepensioneerden van de toekomst, de jongeren van nu. Als de rendementen enorm aantrekken is dat in de toekomst geen probleem. Als die tegenvallen of als er nog een financiële dip komt, is het probleem over een paar jaar misschien nog wel groter dan nu.

Het pensioenstelsel moet toekomstbestendig worden gemaakt. Het moet toegerust zijn op de gestegen levensverwachting van mensen en meer bestand zijn tegen de schokken op de financiële markten. Het kabinet heeft al wat maatregelen aangekondigd, vervolgens zijn ABP en de Pensioenkamer (sociale partners) aan zet.

PENSIOENKAMER

De Pensioenkamer is verantwoordelijk voor de aard en inhoud van de pensioenvoorziening van het overheidsperoneel. Zo beslist de Pensioenkamer over de wijzigingen in de pensioenaanspraken. Namens de AC Rijksvakbonden (onderdeel van het Ambtenarencentrum) zit Marianne Wendt in dit gremium.

1.

Pensioenmaatregelen Kabinet September

1. **AOW-leeftijd** omhoog naar 66 jaar in 2018 en 67 jaar in 2021.
Zie AOW.
2. **Aanpassing rekenrente** pensioenfondsen. Zie Rekenrente.
3. **Pensioenpremie:** Pensioenfondsen met een dekkingstekort krijgen in 2013 onder bepaalde voorwaarden de mogelijkheid om eenmalig af te wijken van de eis dat de pensioenpremie moet bijdragen aan herstel. Zie pensioenpremie.
4. Spreiding **pensioenkorting:** de verlaging van de pensioenaanspraken mogen onder bepaalde voorwaarden worden verspreid over een periode van 3 jaar. Deze maatregel geldt alleen voor pensioenfondsen die de pensioenen met 7% of meer moeten verlagen. Op dit moment is daar geen sprake van bij ABP, waardoor deze maatregel niet van toepassing is.

2.

Rekenrente

Pensioenfondsen gebruiken een rekenrente om het verwachte rendement op hun vermogen te bepalen. Hoe hoger de rekenrente, hoe hoger het verwachte rendement en des te gemakkelijker pensioenfondsen aan hun toekomstige verplichtingen kunnen voldoen.

Tot 2007 bedroeg de rekenrente altijd 4%. In 2007 werden nieuwe pensioenregels ingevoerd. Volgens deze regels moesten pensioenfondsen de marktrente gebruiken. Hiervoor werd de risicovrije rente gekozen van de markt voor renteruilcontracten (de zgn. swaprente). Dat is een rente die vergelijkbaar is met de rente op (langlopende) staatsleningen. Volgens De Nederlandse Bank (de toezichhouder van pensioenfondsen) is deze rente de beste voorspeller van de toekomstige rentes.

Maar de swaprente is de afgelopen jaren fors gedaald naar ca. 2,5%. Omdat pensioenfondsen over lange termijnen vooruit rekenen, maakt zo'n daling van het verwachte rendement veel uit. Het wordt dan voor pensioenfondsen beduidend moeilijker om aan hun verplichtingen te voldoen. Die verplichtingen worden daarom ook flink 'duurder'. Een daling van de rente van bijvoorbeeld 1% leidt tot een stijging van de verplichtingen met zo'n 17%. De swaprente komt tot stand onder invloed van marktbevingen (vraag en aanbod van kort- en langlopende leningen).

Onder meer deze beweeglijkheid van de rente, leidde tot klachten bij de pensioensector. Hierop heeft het min. SZW besloten tot aanpassing van de rekenrente voor pensioenfondsen. Deze aanpassing wordt ook wel de Ultimate Forward Rate (UFR) genoemd. Hierbij loopt de rekenrente in de verre toekomst op tot 4,2%. Voor ABP betekent dit een lichte verbetering van de dekkingsgraad.

Waarom gaat de rekenrente niet meer omhoog? Dan is korten wellicht in zijn geheel van de baan?

Er zitten risico's aan. Als de rente uiteindelijk lager uitvalt dan nu wordt ingeschat, is er niet genoeg geld in kas om alle spaarders het pensioen te geven dat ze verwachten. Dit treft vooral jongeren. Er gelden dan ook strikte voorwaarden aan het rekenen met een hogere rente.

3.

Pensioen Premie

Moet je in 2013 meer pensioenpremie gaan betalen?

Dat is nog niet bekend. Het ABP-bestuur stelt de premies jaarlijks in november vast. Mogelijk dit jaar zelfs wat later. Zo heeft bijvoorbeeld de levensverwachting invloed op de pensioenpremie. Langer leven leidt tot hogere premies voor nieuwe pensioenopbouw.

ABP moet de pensioenpremie verhogen als de dekkingsgraad onvoldoende is. Omdat ABP al gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid om de premie geleidelijk te verhogen, mag ABP dit van de toezichthouder De Nederlandse Bank, niet nog een keer doen. Wel kunnen sociale partners in de Pensioenkamer andere maatregelen nemen om premieverhoging deels tegen te gaan. Of sociale partners in de Pensioenkamer hiertoe besluiten is nu nog niet bekend. Maar dat kan alleen indien de huidige regeling verslechterd wordt, bijvoorbeeld door deelnemers langer door te laten werken, voor hetzelfde pensioenresultaat.

Goat 1/5 deel van je premie-inleg op aan uitvoeringskosten?

Nee.

In verschillende mediaberichten werd gemeld dat volgens onderzoek bijna 1/5 van de premie zou opgaan aan kosten (ca. 17%). Bij ABP gaat echter 2,1% van de premie op aan uitvoeringskosten. Zo zijn over 2011 de uitvoeringskosten uitgekomen op Euro 86 per deelnemer. Door de omvang van het deelnemersbestand van ABP zijn dat relatief lage kosten per deelnemer.

Bovendien is ABP een stichting zonder winstoogmerk waardoor de kosten lager zijn dan bij commerciële partijen.

4.

Korten

Wordt er gekort op je pensioen in 2013?

De dekkingsgraad aan het einde van 2012 bepaalt of er daadwerkelijk sprake is van een verlaging van je pensioen. Als we aannemen dat de stand eind van dit jaar bijvoorbeeld 94% is, zou dat betekenen dat ABP de aangekondigde korting van 0,5% per 1 april 2013 moet doorvoeren. Daarnaast zou ABP dan een nieuwe mogelijke verlaging van 4-5% voor 2014 moeten aankondigen. Of en hoeveel je pensioen daadwerkelijk verlaagd moet worden, hangt af van de ontwikkeling van de dekkingsgraad eind dit jaar.

In het herstelplan staat dat ABP eind 2013 een dekkingsgraad van 104,3% moet hebben. Om verlaging van de pensioenen te voorkomen, moet de dekkingsgraad eind van dit jaar dan tegen de 100% zijn. Op 31 oktober 2012 lag de dekkingsgraad van ABP op 97%.

Uiterlijk 1 maart 2013 is bekend of de verlaging van je pensioenuitkering of –opbouw echt doorgaat. Dat is dus 1 maand voor de eventuele ingangsdatum van de verlaging.

Wat betekent een pensioenverlaging voor je pensioenuitkering?

Hoeveel euro minder ontvang je straks? Als de verlaging van de pensioenen per 1 april 2013 doorgaat, ontvang je maandelijks 0,5% minder uitkering. Een ABP Ouderdomspensioen bedraagt gemiddeld ca. Euro 10.000 bruto per jaar. Dat betekent dat je ca. Euro 3,50 netto per maand minder ontvangt.

5.

Pensioenmaatregelen Regerakkoord Rutte Oktober

De 3 belangrijkste pensioenmaatregelen

1. De **AOW-leeftijd** stijgt naar 67 in 2021 en stijgt daarna mee met de levensverwachting. Zie AOW.
2. Het maximale **jaarlijkse opbouwpercentage** voor pensioenen gaat per 2015 omlaag met 0,4% en voor het inkomen boven 100.000 euro vervalt de aftrek van pensioenpremies. Zie verlaging opbouwpercentage.
3. Er wordt door de overheid per 2013 een **doorwerkbonus** ingevoerd voor werknemers met lage inkomens. De doorwerkbonus start dan vanaf 90% van het wettelijk minimum loon (WML), is maximaal bij 100% WML tot 120% WML en loopt dan geleidelijk af tot 175% WML. Boven de 175% WML is er geen doorwerkbonus meer. Het is de bedoeling van het kabinet dat wanneer in 2021 de AOW-leeftijd 67 is, degenen die doorwerken tot 65,5 jaar gemiddeld anderhalf jaar eerder met pensioen kunnen zonder dat ze er financieel op achteruit gaan.

Let op:

Wettelijk Minimum Loon (WML) is per 1 januari 2013: Euro 1.469,40/maand bruto. Er zijn niet veel 60-ers bij de rijkssector werkzaam die rond het minimumloon verdienen.

6.

Ophoging AOW

Hoe ziet de verhoging AOW-leeftijd er nu uit?

Tabel: verhoging AOW-leeftijd (aantal maanden)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	1	2	3	6	9	12	16	20	24

Wanneer krijg ik AOW?

Let op: De Tweede en de Eerste Kamer moeten nog instemmen met het voornemen van het kabinet om na 2015 de AOW-leeftijd versneld te verhogen!

Verhoging AOW-leeftijd		
U bent geboren:	U krijgt AOW in:	Uw leeftijd als uw AOW-uitkering ingaat, is:
voor 1 januari 1948	2012 of eerder	65
na 31 december 1947 en voor 1 december 1948	2013	65 + 1 maand
na 30 november 1948 en voor 1 november 1949	2014	65 + 2 maanden
na 31 oktober 1949 en voor 1 oktober 1950	2015	65 + 3 maanden
na 30 september 1950 en voor 1 juli 1951	2016	65 + 6 maanden
na 30 juni 1951 en voor 1 april 1952	2017	65 + 9 maanden
na 31 maart 1952 en voor 1 januari 1953	2018	66
na 31 december 1952 en voor 1 september 1953	2019	66 + 4 maanden
na 31 augustus 1953 en voor 1 mei 1954	2020	66 + 8 maanden
na 30 april 1954 en voor 1 januari 1955	2021	67

Help! Een AOW-gat

Hiervoor heeft het kabinet en 'overbruggingsregeling AOW' bedacht. De Sociale Verzekeringsbank (SVB) voert de AOW-regeling uit.

Met name mensen die gebruikmaken van vroegpensioen kunnen in de problemen komen door de verhoging van de AOW-leeftijd. Bij het stoppen van de vroegpensioenuitkering, krijgt iemand ouderdomspensioen. Normaal gesproken kwam daar ook de AOW bij. Maar omdat de AOW vanaf 2013 later ingaat, kan iemand dus tijdelijk te weinig inkomen hebben.

Voor mensen die per 1 januari 2013 al deelnemen aan een vroegpensioenregeling en zich niet hebben kunnen voorbereiden op de AOW-leeftijdsverhoging, wordt vanaf 2013 door het kabinet een overbruggingsregeling geïntroduceerd.

LET WEL: voorwaarde is wel dat je niet meer inkomen hebt dan 150% van het wettelijke minimumloon. (Op 1 januari 2013 is dat: € 2.204,10 bruto per maand).

Ook komt er een partner- en vermogenstoets (eigen woning telt hierbij niet mee).

Voorschotregeling AOW kabinet

Met deze overbruggingsregeling vervalt de voorschotregeling in de vorm van een renteloze lening zoals die per 1 januari 2013 zou worden ingevoerd. Zie ook onze Pensioen Nieuwsbrief 2.

Echter, de voorschotregeling voor AOW-ers zal niet eerder worden afgeschaft dan nadat er duidelijkheid is over de uitwerking van de overbruggingsregeling.

Wat betekent de verhoging van de AOW-leeftijd voor je ABP-pensioen?

Met ABP Keuzepensioen bepaal je zelf wanneer je met pensioen gaat. Dit kan tussen je 60^e en 70^e. Je wordt dus niet geconfronteerd met een AOW-inkomensgat want je AOW-overbrugging loopt langer door. Het betekent wel dat je dit gat zelf financiert dus dat je pensioenuitkering voor de rest van je leven iets lager zal zijn.

Of AOW-overbrugging ook gaat gelden voor mensen met FPU (vroegpensioen) wordt besloten in de Pensioenkamer. Bonden willen deze mogelijkheid ook voor FPU-ers. De werkgevers liggen echter dwars. Voor de werkgevers is dit met name afhankelijk van de uitkomst van de veel bredere discussie over de hervorming van de huidige ABP-pensioenregeling.

Als je gebruikmaakt van FPU ontvang je tot de 1^e dag van de maand volgend op je 65^e verjaardag FPU. Vanaf dat moment gaat je ABP Ouderdomspensioen in. Vanaf 2013 geldt een hogere AOW-leeftijd en gaat je AOW-uitkering dus later in. Daardoor kun je tijdelijk te weinig inkomen hebben.

7.

Verlaging Jaarlijks Opbouwpercentage

Wat betekent de verlaging van het opbouwpercentage, zoals voorgesteld door het kabinet, voor jouw pensioen?

In het regeerakkoord is afgesproken dat de pensioenopbouw voor de toekomst flink wordt beperkt. Er mag vanaf 2015 bij een pensioen gebaseerd op de middelloonregeling (zoals bij ABP) jaarlijks nog maar 1,75% pensioen opgebouwd worden. Bij een opbouwpercentage van 1,75% kan je in 40 jaar pensioen opbouwen van 70% van je gemiddelde loon, zo stelt het kabinet.

De huidige regeling bij ABP gaat uit van 76% middelloon.

Het huidige opbouwpercentage bij ABP is 2,05%. Dit is een verschil van 0,3%. Dat lijkt niet veel maar leidt bij 40 jaar pensioenopbouw tot een pensioenbedrag dat ongeveer 12% minder is. Kortom: per gewerkt jaar ga je straks dus minder opbouwen. Vooral jongeren zullen dit merken want de al opgebouwde rechten vóór 2015 behouden medewerkers. Voor de jongere deelnemers zal het lastiger worden om eenzelfde pensioen op te bouwen als de huidige generatie gepensioneerden.

Daarnaast geldt er bij het ABP een zgn. 'voorwaardelijke indexatie'. De dekkingsgraad moet een bepaald niveau hebben alvorens tot indexatie kan worden overgaan. Zo is er bij ABP vanaf 2008* niet meer geïndexeerd waardoor deelnemers aan de regeling sinds 2008 zo'n 8% indexatie hebben misgelopen.

*Een uitzondering was er in 2009: toen was er een gedeeltelijke structurele indexatie van 0,28% mogelijk

Let op: de sociale partners in de Pensioenkamer moeten de pensioenregeling aanpassen aan deze wetgeving. Als de wetgeving rond is zal de Pensioenkamer bezien wat de exacte gevolgen worden voor je ABP-pensioen en er worden afspraken gemaakt op welke wijze e.e.a. in de ABP-regeling wordt opgenomen.

8.

En hoe zit het met Europa? Bedreigt Europa de Nederlandse pensioenen: waar of niet waar?

Grotendeels onwaar.

Er is geen sprake van dat de EU of andere Europese landen aanspraak maken op Nederlands pensioengeld. De vermeende Europese bedreiging van de Nederlandse pensioenpotten bestaat alleen uit mogelijk strengere kapitaaleisen. Dat zou kunnen leiden dat de pensioenpremie met zo'n 11% omhoog moet. Een concreet wetsvoorstel hierover is er niet. En het is ook maar zeer de vraag of dat er ooit van komt. Bovendien kunnen de plannen dan alsnog worden gedwarsboomd.

Waar is het op gebaseerd?

Afgelopen februari bracht de Europese Commissie, het dagelijks bestuur van de EU, het witboek pensioenen uit. Een witboek is meestal de voorloper van wetgevingsvoorstellen uit Brussel. In het witboek beschrijft de Commissie de noodzaak van pensioenhervormingen in Europa. Zo dwingt de stijgende levensverwachting tot een hogere pensioenleeftijd in veel lidstaten.

Ook leidt de economische crisis tot lagere rendementen en wordt er in veel landen sowieso te weinig gespaard voor de oude dag. Brussel doet daarom aanbevelingen en benadrukt dat de lidstaten grotendeels zelf verantwoordelijk zijn voor het inrichten van een goed pensioenstelsel. Maar Brussel kondigt ook een herziening aan van de 'pensioenfondsenrichtlijn'. Onder andere om het voor pensioenfondsen makkelijker te maken hun diensten in het buitenland aan te bieden. De Commissie schrijft daarbij dat de herziening mede is bedoeld om 'gelijke voorwaarden met Solvabiliteit II te behouden'. Dat is een pakket maatregelen waarmee de eisen voor financiële buffers bij verzekeraars worden aangescherpt. Bij verzekeraars kunnen mensen individuele pensioenregelingen afsluiten. De verzekeraars willen daarom dat pensioenfondsen aan dezelfde voorwaarden moeten voldoen als zij.

De vrees bestaat daarom dat ook de Nederlandse pensioenfondsen hun buffers moeten vergroten. Onnodig, vinden de pensioenfondsen, want als zij geld tekortkomen, kunnen ze gewoon de pensioenen verlagen. In diverse media is de voorbije maanden geschreven dat strengere kapitaaleisen zouden leiden tot hogere pensioenpremies of kortingen op de pensioenen van zo'n 10%.

9.

Hervorming huidige ABP pensioenregeling (planning 1/1/2014)

De solidariteit tussen generaties staat onder druk. Ouderen hebben goed voor zichzelf gezorgd en breken voorzieningen nu af, stellen jongeren. Maar is dit verwijt terecht?

Elke generatie haar eigen problemen laten oplossen, kan niet. Kinderen, zeker tussen de eerste 18 jaar, zijn afhankelijk van ouderen. Veruit de meeste 65-plussers kunnen niet zonder jongeren die hun AOW opbrengen. Solidariteit tussen generaties heeft iets van een verzekering. Je betaalt premie om degene die het nodig heeft op te kunnen vangen. En omdat iedereen door onheil getroffen kan worden, doet iedereen mee.

De huidige generatie jongeren zijn bang dat toekomstige jongeren hen niet zullen kunnen ondersteunen als zij oud zijn. Dat gevoel, dat nu steeds sterker leeft, ondermijnt de solidariteit. Als het vertrouwen weg is, kom je in een neergaande spiraal terecht.

Het ter discussie stellen van de houdbaarheid van de solidariteit tussen de generaties maakt de jongeren onzeker, het verslechtert hun toekomstverwachtingen. Een pensioenstelsel moet toekomstbestendig zijn. Uiteindelijk gaat het er om dat in het pensioenstelsel de belangen van de verschillende generaties op een evenwichtige manier behartigd blijven.

Inzet van de AC Rijksvakbonden

Inzet van de Rijksvakbonden is om per 1 januari 2014 een duurzame pensioenregeling met solidariteit tussen generaties, mannen en vrouwen, gezonde en zieke werknemers, actieve en niet-actieve deelnemer en hoge en lage inkomens. Voor het draagvlak is faire solidariteit nodig. Daarnaast moet de regeling enerzijds zo ongevoelig mogelijk zijn voor politieke ontwikkelingen en anderzijds kunnen meebewegen met door vakbonden gewenste ontwikkelingen zonder aan betrouwbaarheid en transparantie te verliezen. Dat is belangrijk voor duurzaam draagvlak bij deelnemers.

De AC Rijksvakbonden kiezen voor kwaliteit van de regeling, kwaliteit van indexering (een geïndexeerd pensioen is nodig voor handhaving van de levensstandaard) en voor een betaalbaar pensioen.

Wordt vervolgd.

